

12. KERESZTÉNY ÉLET II.

A szorosan vett keresztény élet a kereszténységgel Krisztusba épült embernek olyan élete, amely négyszeres életének feladatait lelkiismeretesen teljesíti, s így azok célját is eléri — legalább elégséges fokon. Ha elégtelenül teljesíti, akkor már nem lelkiismeretes, de nem is keresztény élet.

1. Isten céljai az ember életfokain.

a) A hármas élet.

Már régebbi ismereteink alapján tudjuk, hogy Isten végcélja a teremtéssel: boldogítani másokat, teremtményeket. E boldogság csak szellemi lényben lehet öntudatos és átélte, tehát valódi, kisebb létfokon álló lényekben legfőljebb kezdetleges módon létezhetik, mint pl. az állatban, a növényben az élet csodálatos rendezettsége és kiteljesedése adja nagyszerű szimbolumát a boldogságnak, az ásványban, ill. fizikai és kémiai elemekben pedig a mikrokozmosz értelmet kápráztató világa sejteti az Isten gazdag kiáradásának titkait.

Az ásványt is, a növényt is, az állatot is nem önálló céllal teremtette Isten, hanem az ember céljára. Az ember ismeretében, használatában, áldozatában (lemondások) lép be a lét *minden* alacsonyabb rétege az ember öntudatos kiteljesedésének világába.

Isten azonban nem elégedett meg azzal, hogy a lét alsóbb rétegeit csak bizonyos alárendeltségi, jogi-szolgálati viszonyba hozza az emberi szellemmel (mint ahogyan az állatok, növények, ásványok szolgálják az embert), hanem a teremtett lét minden rétegét lényeges élő kapcsolatba hozta a test és lélek önálló, egyedi, személyi egységében.

Földi elme számára a titkok kikutathatatlan mélysége marad mindenkor ez az egység. Azt azonban a lét nagy törvényeiből világosan látjuk, hogy az emberben mind a vegetatív, mind az állati élet arra való, hogy a lelket kiteljesedésre segítse és a lélek kiteljesedésében ők maguk is fölmagasztosuljanak.

Isten legsajátosabb céljai az emberrel az említett tudatszigeiben kezdődnek, ahol az emberi szellem öntudata már érett, képessége alkalmas arra, hogy a dolgokat megítélje, közöttük eligazodjék, életét szabad választás és döntés alapján elrendezze, útra állítsa és kitartóan elvigye végcéljáig.

A teremtett embernek mindenestül ez az igazi célja. Tehát testének is, érzékeinek, ösztöneinek is ez a célja. Sem a testnek, sem az érzékek-

nek, ösztönöknek nem lehet úgy működniök, hogy ezt a célt megakadályozzák.

Természetesen megmarad a testnek is, érzékeknek is sajátos működési szerepük. A test anyagot vesz föl, emészt, vért képez, sejti földolgozást teljesít, új élet anyagát állítja elő, stb. Mindezek a testi szerepek azonban alatta vannak annak a *legfőbb* testi szerepnek, hogy tenyészéssel kell megalapozni, hordozni, fönntartani a magasabbrendű életet. — E szerep fontosságát a nagyon is jól ismert félelmes lehetőség mutatja, hogy komolyabb szervi baj hamarosan végveszélybe sodorja az emberi életet, sőt pillanatok alatt kiolthatja. Keresztség nélkül is. Kisebb testi bajok pedig igen megnehezítik az egész emberi sorsot.

Az érzékek sajátos szerepe is megmarad. A külsőké: látás, hallás, stb., a belsőké: éhség, fájdalom, stb. Mindezek az érzéki szerepek együttvéve azonban alatta vannak annak a *legfőbb* érzéki szerepnek, hogy a lelket tapasztalati, tudati anyaggal, élményekkel kell ellátni, vagyis közvetlenül éltetni kell. Ez az emberi lélek közvetlen élete, amelyen fölépül a szellemi élet. E szerep jelentőségét mutatja a lelki zavarok számtalan ténye, amikor főként a belső érzéklések rendellenességei a szellemi életet elhomályosítják, felfüggesztik, sőt az egész földi vándorlás idejére kioltják.

Megértjük a mondottakból viszont azt is, hogy az öntudatra ébredt szellem, ha eljutott arra a magaslatra, ahonnan képes helyesen tájékozódni, *második* nagy és komoly feladatának fogja tekinteni: testi és érzéki életének olyan gondozását, hogy egyik is, másik is egészen alkalmas legyen említett *legfőbb* szerepe betöltésére. (Az alacsonyabb szerepeket úgys életerejük törvényszerűségével töltik be.) — NB! *Második* feladatnak azért mondtuk, mert a szellem első feladata mindig Istenre vonatkozik.

A szellemnek ez a testi és érzéki életre visszaható tudatos működése annál fontosabb, mert az Ádám-ban elbukott ember tenyész és érzéki élete épp a *legfőbb* szerepeket tölti be nehézkesen, erőtlenül, sőt gátlóan a szellem kibontakozására nézve. (Gondoljunk csak a test fáradékonyására, betegségi hajlandóságára, a lelket lefokozó érzéki szenvedélyek működésére!)

Istennek a hármias emberi élettel fönséges nagy gondolata: a teremtés koronája: a kibontakozott egészértékű ember, aki a földi élet próbáiban bizonyította be értékeit.

b) A kegyelmi élet.

A kibontakozott egészértékű ember, bármilyen nagyszerű is, Isten boldogító szándékát nem elégítette ki! Ő az embert, aki csupán alkotmánya, keze munkája volt, *gyermekévé* tette. Istengyermeki életet

gondolt el róla. Önmaga mellett, az örök isteni lét ölen, saját otthonának boldogságában. Ez az élet a földön indul el, és pedig úgy, hogy az előző három életre épül a legtitokzatosabb életkapcsolatban.

Minthogy ez az élet minden teremtett elmét és szívet fölülmúló nagy isteni adomány, azért ezt az életet kiérdemelni nem lehetett, csak kapni. Tehát Isten adja. A jelen kegyelmi rendben Krisztus érdemei miatt. A keresztségben lesz az emberé ez a mérhetetlen kincs.

Megőrzése, fejlesztése (s — bár csak még gondolatban sem szerepelne — ha elveszteni, visszaszerzése) az ember legsúlyosabb feladata s egyben legnagyobb szerepe a földön.

Az életfokok szerves, építő kapcsolatának vázolt törvényszerűségéből világos, hogy a kegyelmi élet fönntartása és fejlesztése érdekében legjelentősebb szerepe van az ember alacsonyabb hármas élete *legfőbb* teljesítményének: az egészértékű embernek.

Amiért is, ha Isten gyermeke reális életet akar élni e földön, a kegyelem világából vett indítóokkal és lendítő erőkkel szorgalmasan ereszkedjék le az alsó hármas élet világába, s onnan segítse meg az emberi embert szabad, önelhatározó énjének kibontakozására. Csakis így lesz magának a kegyelemnek is igazi kibontakozásban része.

2. A keresztyény élet legfőbb feladatai.

Az előbbieken már körvonalaztuk. Itt összefoglaljuk. Azért a legfőbbeket csupán, mert a földi életben szétterült figyelem rengeteg szempontot vehet észre, s ezekben könnyen elveszti tájékozódását. Azért igen fontos a leglényegesebb föladatak fölvezetése és gyakorlati megfogása.

a) Hinnie kell a keresztyénynek élő hittel az Isten kinyilatkoztatott igazságait — úgy, amint az Egyház azokat előadja. Élő hittel, vagyis amely nem csupán képletszerű, kiszáradt értelmi igenlés, hanem amelyben ott van az egész ember odaadása, szíve, lelke, életkedve. Olyan hittel, amely aztán tengelyévé lesz egész életének.

Ez az élő hit a szavakban nemcsak az igazságot, hanem magát az igazság Istenét karolja át, s a kinyilvánított igazságokra szíviesen ráteszi életét mindörökre. Így tehát szabad szívvel végleg elkötelezte magát Istennel való életszövetségre.

Jézus nagyon hangsúlyozta a hitet. Elsősorban ezt kívánta.

Sohasem kell azonban azt gondolnunk, hogy a hit igazságai föl függesztik vagy fölöslegessé teszik a teremtett világ sok igazságát. Csak kiegészítik és megkoronázzák kb. úgy, mint az emberben a kegyelem a sok egyéb adottságot.

b) Tudnia kell a keresztyénynek, hogy életének mind a négy síkján csodálatos erők dolgoznak, amelyeket ajándékba kapott Istentől —

és minden kibontakozás ezeknek vonalán és erejében történik Isten tervei szerint. Neki egészen kis szerepe marad, ha még oly lényeges is ez a szerep.

Éppen azért soha ne fesselegjen a keresztény önértékeivel. Legyen bölcs tudatában kicsiségének, sőt szinte semmiségének. Így lesz alázatos és Istenben bízó. Annál nagyobb odaadással símuljon Isten szent Akaratához, szándékaihoz. Legyen mindenkor maradéktalanul készséges Isten szent szándékait teljesíteni, s imádkozzék buzgón azért, hogy ezek világosodjanak meg lelkében. Mert csak Isten *világosan* látott szándékait valósítsa!

A tízparancsban Isten a természetes erkölcsi rend legsúlyosabb törvényeit nyilvánította ki, mint saját föltétlen akaratát. Itt kezdődik tehát az Isten akaratához való símulás tárgyi értelemben.

c) Bele ne essék a keresztény abba az oktalanságba, hogy *mindent* helyesnek vél, ami emberi. Legyen éber tudatában annak, hogy az Ádámban elbukott embertermészet tenyész, érzéki és kezdetleges szellemi része sok önző törekvést, ösztönös, szenvedélyes öncélúságot hordoz, és a három életsík *legfőbb* szerepének betöltésére nem hajlamos. Annál hajlamosabb olyan tettekre, melyek előbb-utóbb súlyos bűnbe sodorják a szabadakaratot.

Mínthogy ez így van, a keresztény feladatainak hatalmas csoportját jelenti mindenkor: a bátor szembenézés önmagával, s ennek eredményeként az önismeret, az önismeret alapján pedig a tenyész és érzéki életnek főszerepe betöltéséhez szükséges megfegyverzése és rátörése.

Ez az ún. aszkézis küzdelmi területe, amelyről még hosszabban tárgyalunk. Itt csak annyit, hogy mindenekelőtt halálosan komolyan kell vennie a kereszténynek a súlyos bűnnel szemben való magatartást, ill. küzdelmet. Ha itt enged, *elvileg* máris összeomlott, s gyakorlatilag hamarosan összeomlik emberértéke és keresztény mivolta.

d) Pontosán kell ismernie a kereszténynek saját kötelességeit, akár tágabban vett emberi, keresztény (szerzetes, papi) hivatásából, akár szorosan vett állapotbeli, helyzeti hivatásából fakadnak. Ezeket a biztos kötelességeket élénken hordozza tudatában, vegye egészen komolyan és teljesítse odaadó szorgalommal.

e) A kegyelmi életre vonatkozó legfőbb feladata pedig, hogy el ne veszítse és hogy gyarapítsa. Mindkettő azt jelenti gyakorlatilag, hogy legyen a keresztény imádságos és a kegyelem eszközeivel élő ember. Imádságos, vagyis kegyelmi világát azzal a sajátos légkörrel vegye körül, amelyet imaszellelmenek mondunk. Ez a kegyelem éltető, erősítő, fejlesztő levegője. Legbelső természete az imának ui. az, hogy Istenbe kapcsol, Vele egyesít. — A kegyelem eszközein elsősorban a Krisztusalapította szentmiseáldozatot és szentségeket értjük. Ezek legsajátosabb forrásai,

a kegyelemnek. Aztán másodsorban az Egyház különféle szentelményeit, szervezeteit, egyesületeit, ájtatosságait, erénygyakorlatait, stb.

A kegyelem, jóllehet szervesen ráépül az ember természetére és hármias alsó életére, mégis oly végtelenül finom valóság, hogy nagyon befolyásolja az ember főntebb vázolt értékvilágának minden mozzanata. Ha ez az értékvilág sorvatab, a kegyelem élete sorvad. Ha ez az értékvilág bűnnel összeomlott, a kegyelmi élet ugyanabban a pillanatban megszűnt, maga a kegyelem elveszett.

Érthető tehát, hogy az emberi élet legnagyobb figyelmét és gondját arra kell összpontosítani, hogy a kegyelem állapotát el ne veszítse a lélek.

f) A keresztény gyakorlati élete nem magános vállalkozás, nem is akármilyen közösségi, hanem az Egyház keretében, a lelkeknek Krisztus-alapította országában helyezkedik el és bontakozik ki. Az Egyház segítő, nevelői hatékonyságának főelve a tekintélyi elv, amely szerint az Egyház, és az egyháziak nem saját nevükben, hanem Krisztus nevében és küldetésében cselekszenek, amikor hivatalos teendőiket végzik.

Azért van a keresztény nagy bizalommal, sőt elszakíthatatlan szolidaritással a valóban Krisztus követségében járó papok iránt, s teljesíti készségesen az Egyház parancsait, utasításait.